Foreningen Danmark-Letland

nr. 3 september 2010 18. årgang ISSN 1901-5720

Indhold

Foreningen....	3
Bestyrelsen	4
Nyttige adresser	5
Ved Østre Kapel	6
Ligo - Sct Hans fest	8
Ambassadørens tale	10
Modernisering af stranden	15
Rite Nyt	17
Kirker i Vidzeme	20
Korte Nyheder	24
Den Hemmelige Protokol	40
Børnehjem på ferie i DK	43
Sommerfest	44
International Dag	46
IX Baltic Sea NGO Forum	47
KALENDER	51

Forsidefoto er livredder-huset med EU skilt, på stranden i Saulkrasti af Kirsten Gjaldbæk.

Deadline for næste nummer er 1. December

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.
Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.
Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.
Formålet med foreningen er:
På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.
Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.
Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.
Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.
Foreningens girokonto er: 07 736 54.
Årskontingent:

Enkeltpersoner	225 kr
Husstande	325 kr
Unge under 26 og pensionister	150 kr
Organisationer m.m.	525 kr

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@skolekom.dk
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 fax: 3962 2912 jytte@helio.dk
	Anne Fraxinus Kildebækvej 34 3660 Stenløse Kasserer	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	tlf. 4710 0295 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Darta Caunite Humlemarksvej 16 A 2605 Brøndby	tlf.3166 3696 darta.svarcs@gmail.com
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød	tlf. 4031 4959 jvizinanielsen@webspeed.dk
	Anda Zarane Horserød byvej 3A 3000 Helsingør	tlf. 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Helge Andersen Humlemarksvej 17 2605 Brøndby Suppleant	tlf. 4345 7076 ingeoghelge.andersen@gmail.com
	Anne Mette Johannsen Nørgaardsvej 25 2800 Lyngby Suppleant	tlf. 4588 8765 amj2002@ofir.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,
Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv
Ambassadør: Gints Jegermanis
Konsul/ambassadens sekretær: Ieva Grube
House Manager: Kaspars Judzis
LIAA(Latvian Investment and Development Agency) kontakt:
Gints Janums
Udenrigsministeriets hjemmeside:
www.mfa.gov.lv/dk/copenhagen

Den Danske Ambassade i Letland,
Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 6722 6210, Fax +371 6782 0234,
rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da
Ambassadør: Per Carlsen
Konsul/Attaché: Trine Vigsø Nielsen
+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002
carmyl@um.dk

Det Danske Kulturinstitut i Riga,
Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia
Tlf. +371 67 289 994,
dki@dki.lv, www.dki.lv
Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København
Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk
Webmaster: Lis Nielsen
Kode til at se seneste nummer af bladet: vairalat

Gvido Grinvalds og fru Kazek

Ved Østre Kapel

Mandag den 14. juni mødtes en lille kreds af letter sammen med den lettiske ambassadør Gints Jegermanis og Lis Nielsen, som repræsentant for foreningen Danmark-Letland, ved det lettiske monument ved Østre Kapel på Vestre Kirkegård.

Anledningen var mindedagen for den første deportation, som fandt sted 14. juni 1941 i de tre baltiske lande. Fru Kazek fortalte, hvordan hun så at naboen tidligt om morgenen blev kørt væk med hele sin familie. Og hvor underligt det var i skolen, at nogle af lærerne ikke dukkede op, og man så dem aldrig mere og hørte ingenting om dem, de forsvandt bare.

Hun fortalte også, at til at begynde med, var der en stor flok af letter som hvert år samledes og hele pladsen ved Østre Kapel havde været fuld af mennesker, men nu var de bare en lille flok, fordi mange var døde.

Gvido Grinvalds holdt som sædvanligt tale på lettisk og nedlagde en stor blomsterdekoration ved monumentet. Derefter talte ambassadør Gints Jegermanis og han sagde bl.a. at den 14. juni 1988 også havde været starten på folkebevægelsen eller folkefronten til kampen frem mod befrielsen.

Ambassadør Gints Jegermanis holder tale

Gints Jegermanis lagde også en smuk krans i de lettiske rød - hvide farver ved monumentet, og så blev der snakket lidt og derefter kørte deltagerne hver til sit.
Næste gang der bliver møde ved monumentet er den 18. november kl. 12 på Letlands nationaldag.

LN

Fotos: Anita Nielsen

Liga Grinberga med blomsterkrans

Ligo – Sct Hans fest

Den 19. juni blev der i Kulturhuset Kilden afholdt Ligo - Sct Hans fest i et samarbejde mellem Lettisk-Dansk forening, ambassadør Gints Jegermanis og vores forening. Salen var pyntet med birkegrene og egegrene (det er de træer man bruger i Letland), blomsterarrangementer, og oppe fra loftet svævede to hjemmelavede hekse, som sig hør og bør ved et dansk Sct Hans bål.
Mange unge letter og børn mødte op, desværre var der kun få repræsentanter fra vor egen forening, men i alt ca. 70 deltagere plus børn. Der blev sunget danske og lettiske Sct. Hans sange og Ambassadør Gints Jegermanis holdt en tale, som kan læses her i bladet. Foreningens formand Kirsten Gjaldbæk holdt også tale og fortalte om de danske traditioner, som supplement til ambassadørens tale som indeholdt fortællinger om de lettiske traditioner. Kirsten Gjaldbæk fortalte: I Dan-

mark har vi en heks på toppen af bålet, som de fleste steder er et større lokalt arrangement med officielle taler og et par sange, i Letland derimod har man mange private bål og går på besøg hos hinanden, smager på de traditionelle retter: øl, ost og brød, evt. også pølser, og synger lidt sammen, inden man går videre til det næste sted.
Alle havde bidraget til det store tagselv bord med mange lettiske retter og man kunne få lettisk øl i baren eller kvass.

Lettisk mad

En lille pige, Natalija, gav et lille nummer på sin violin. Anda Zarane, som er medlem af bestyrelsen, havde været hovedorganisatoren af denne fest, godt hjulpet af sine lettiske forældre, som netop var på besøg. De arrangerede traditionelle lege for alle og til sidst var der en lettisk mand, Ainars Pupols, som spillede lettiske sange på guitar, hvor flere af de unge lettiske piger blev vemodige og fik blanke øjne.

LN

Ambassadørens tale

Ambassadør Gints Jegermanis ved Sct. Hans Festen:
Dear Latvians and friends of Latvia,
Though the most sacred day for any Latvian is still few days away, we have gathered here to enjoy ourselves and get some sense of Līgo and Jāņi or the concept of Midsummer Night. To be honest the essence of Midsummer-fest can only be felt in Latvia. Me and my dear wife Sanita, our adored daughter Tina, we have been partying on Jāņi day and night on many occasions abroad but it never felt true.
So what is the reason that Latvians keep coming together to celebrate Jāņi and have been doing it for several thousand years? What is the cause for the ancestral call that brings us together? Why is this day and night so sacred and wild in its meaning and expression? There are two basic pretexts. On one hand this is a shortest night of the year and therefore a feast of Sun and its power. On the other, the impact of Sun is a cause of fertility. Latvians used this celebration as a ri-

tual to prepare and ask for growth, harvest and productive animals. Throughout centuries on this solstice night in the anticipation of God's son Jānis arrival bonfires or Jāņugunis were lit, joyful Jāņi songs were sung. Jānis arrival was to be bringing summer flowers to meadows and protect cattle-yards and agro-fields.
The celebration would start the day before on June 22 when people cleaned the house, washed the linen and went to sauna. The next day called Zāļu diena or the grass day the house and the yard was decorated with flowers, grass and freshly cut young birch trees or

meijas. Oak and grass-flower crowns were made. Oak went for men, flowers for girls and women. The job had to be finished before the afternoon snack (launags) in order to save time and prepare themselves for līgošana or the ritual of singing Līgo songs.
In the evening the household had a dinner, the host handed out some beer and hostess gave some cheese. Some of the traditional Līgo meal is also brought from Latvia and will be found at the table after the opening ceremony later today.
After the Līgo meal aplīgošana would begin - Jāņa bērni, that is everybody from the household are called the

children of Jānis, they put the oak crown on the host's head and the flower crown to the hostess' head. Jāņa bērni would then continue the aplīgošana ceremony – walking around by singing the Līgo songs and going into the household buildings, cattle-yard, treat and decorate cattle and horses with flowers. The singing then continues to the gardens and fields. When this is done Jāņu bērni proceed to the neighbours and sing specific songs about them. Each moment during aplīgošana ceremony has its own meaning, custom and a set of Līgo songs. None is supposed to sleep at night, therefore, some young people go to the forest in search for the flower of fern or papardes zieds: numerous stories and beliefs tell us that on that midnight the fern would blossom out in silver, gold and diamond blossoms while other flowers would fade blossoming.
Visi ziedi noziedēja, Papardīte neziedēja; Tā ziedēja Jāņu nakti / Sudrabiņa ziediņiem.
At night you would keep singing by the bonfire, walk in collective dancing around some oak tree, wash yourself in dew and keep doing many other ritual things until the sunrise.
I have no clear answer to my initial questions but even nowadays there is a very strong and ancient call that prompts Latvians to desert cities and move to the fields, trees and nature at midsummer holiday. Today many traditions have gained new expression. Since most of us don't have either cows or horses we decorate our cars or windows in the blockhouses with the greenery instead. Nevertheless there is something very deep down in the hearts and instincts of Latvians that makes us enjoy this holiday more than anything else.
As for the folk songs – each Latvian could have one for him or herself. There are more than one million folk songs that have been collected and classified during the second part of the 19th and in the course of the 20th

century. Many of them date back centuries and even millenniums. They are mostly one verse, four lines.
So I believe we will have some singing and dancing today as well.
Now I come to a point of why I speak English at the gathering of this nature today. Having served in several places abroad, I have seen different Latvian communities there. In the modern world meaning of being Latvian has gained some additional colour and expression. Latvian communities abroad comprise different ethnicities and the increasing number of people who feel some bond with Latvians or feel being the ones either do not speak Latvian yet/anymore or do not understand it. This to some extent is the case today as well. In our midst we find people who speak Danish and don't do Latvian, others would be comfortable with Latvian but would not understand Danish, some would speak Russian and don't understand Latvian well. In order to be able to communicate the organising committee of the event has decided that the language of communication therefore should be English. Language should not be an obstacle to relationships if there is a wish for them at large.
There are Danes among us who have been finding friends in Latvia and extending assistance to them since the beginning of 90-ies; we can meet Latvians today who have been arriving to Denmark for different reasons. Some of them would stay, others might decide to go elsewhere or return to Latvia one day. As long as these different groups would wish to gather either on festive occasions like the one today or for other reasons the Embassy will be ready to assist with its limited manpower. The representatives of two communities that exist in Copenhagen, namely The Denmark – Latvia Society and The Latvian – Danish Society, as well as the Embassy of Latvia – have therefore formed an organising

committee to coordinate these matters. A small group of us have been coming together several times during last three months in order to make sure the event would take place today.
It is up to the societies themselves to decide how they lead their lives in Denmark, however, this committee is prepared to come together again if different Latvian and Danish groups here in Denmark would wish to celebrate collectively the National day and Līgo-fest.
There has been some money left from our celebration in November last year. The Committee has also decided to create a special account and keep the proceeds in it to continue to fund further events. Although the Embassy cannot deal with the private money, I think, it is important to clarify for you that the proceeds from today's event will be put into the account which will be further handled by The Denmark – Latvia Society.
It is up to you to discuss, co-operate and decide how your future in Denmark could be developed. As for me, I hope the day is approaching when two different Societies will join forces and one Danish – Latvian society will emerge. It can have as many groups and sections in it as is necessary as long as it functions and people take an active interest and part in its work. I will try to candidly encourage this process.
I wish you a joyful celebration today.

Modernisering af stranden

Uanset hvor man denne sommer så byggeaktiviteter eller nybyggede/nyanlagte ting, ja, så slog det mig, at der altid var et EU-logo på skiltene. Letland har forstået at få fat på projektpenge til at bygge for. Dejlige store veje, f. eks. fra Riga og op mod Tallinn, og der er bestemt også trafik på dem, med mange lastbiler og godstransporter udover de mange flotte personbiler. Det er ikke her, man umiddelbart fornemmer krisen.
I nogle år har jeg holdt ferie hos venner i Saulkrasti nord for Riga, og i år kunne jeg så se moderniseringen ved stranden der. Højt tårn med livredder i, skilte, der angiver badevandets temperatur, stort, nærmest luksuriøst byggeri af hus med offentlige toiletter og på selve stranden høje omklædningskabiner af træ, med en vis afstand imellem, langs stranden så langt øjet rakte. Og på alt så man EU-logoet!

Strand med badekabiner

Og hvem har man så bygget det til ?
Der er ikke sommerhuse til leje, der er et enkelt ikke særligt indbydende hotel, så det er ikke den store og indbringende turisme, man ser i området. De, der har huse i området, smutter lige ned og bader, som de altid har gjort. Finske og estiske bilister, på vej sydover på ferie, gør ophold, hvis de kan finde en parkeringsplads, og smutter lige en tur i vandet, men ellers må man sige, at der er god plads på denne formidable sandstrand. Og her er det så, at jeg undrer mig. Det er et fint projekt at opnormere denne strand, men hænger dette projekt sammen med en helhedsplan for udvikling af området? Eller venter man blot på næste udbud af projekter, som skaffer lidt arbejde og lønninger, mens de står på?
I hvert fald kan man indtil videre roligt satse på at kunne få plads på en skøn sandstrand og nyde badevandet, blot ved at køre 30-40 km nordpå fra Riga.
God fornøjelse til turister, der vover sig lidt ud på egen hånd.

Kirsten Gjaldbæk

Rite Nyt

På Rite Højskole har det været sommer og igen stor aktivitet.
Først var der Animationskursus for børn, desværre kunne vi ikke få støtte denne gang fra Det danske Kulturinstitut, som skolen har fået tidligere.
Men den samme unge lærer fra Riga, som underviste sidste år, ville gerne komme igen og underviste på kurset sammen med 2 lettiske lærere. I alt 22 børn deltog i en uges kursus og i løbet af ugen fik børnene dansk besøg af en spejderfamilie, som gerne ville lave et orienterings løb på et par timer for dem. Det blev vældig sjovt og fornøjeligt.
Ugen efter var der sommerkursus for 22 kvinder. Her var en dansk lærerinde og hendes mand deltagere, hun underviste og manden fotograferede, desuden underviste to lettiske lærere. Der blev lavet sjaler, filtet tasker, lavet figurer af saltdej, tegnet og lavet smykker og creme.
Desuden arrangerede højskolen en ekskursion for den lokale kvindeklub til Rundale Slot.

Kvinderne fra Rite beser skolens nye shelter, med lys fra solcelle

Den 16. august har der været afholdt et træskulpturkursus af en uges varighed. Det var så heldigt, at kunstneren Janis Kopiske kom til Letland for at afholde kurset. En lille gruppe lettiske og danske mænd mellem 17 og 60 år gik i gang med at hente træ i skoven. Helst egetræ, for det var mest holdbart, men ellers lind, som er blødt at skære i eller kirsebær som er hårdt. Alle gik i gang med deres opgaver og nogle valgte at lave dyr andre en hånd som holdt en jordklode. Starten af arbejdet blev klaret med motorsav, som alle letter jo er dygtige til at betjene, derefter

måtte man bruge mejsel til at lave det finere arbejde med. Alle blev de meget inspireret af Janis og arbejdede langt ud over den fastsatte tid og opnåede fine resultater. Vi håber, at skolen kan lave noget lignende til næste år, for det var noget de lettiske mænd viste stor interesse for.

Alle tre kurser er støttet af den danske støttekreds for Rite Højskole, kurserne er gratis, men letterne skal have betalt 3 Ls for medlemskab til Den lettiske Skolekreds.

Lis Nielsen

Kirker i Vidzeme

En udflugt til små, "glemte", lutherske kirker i Vidzeme.

Et af højdepunkterne i min ferie denne sommer i Letland var en dags tur med bil for at se på kirker i Vidzeme. Turen var arrangeret af et helt nystartet firma: SAKRALAISTURISMS, hvis ejere er en præst og hans kone. Firmaet kan kontaktes på www.sakralaisturisms.lv en hjemmeside der ganske vist kun er på lettisk, men med google translate kommer ud på et meget acceptabelt engelsk.

Eller man ringer til Ulrika Morica, som ejeren hedder, på ++371 29433556. Hun taler helst lettisk, men forstår også engelsk. De er ved at ansætte guider, der kan engelsk eller tysk eller muligvis også norsk.

Vi var kun tre deltagere på dagens tur, så Ulrika kom i sin egen bil og kørte os rundt fra 9 morgen til 20 aften!

Vi startede i Krimulda kirke, nær ved Turraida borgen. En meget typisk Vidzeme kirkebygning, der havde været ude af brug i Sovjettiden, men nu stod pænt restaureret.

Derfra kørte vi til Lielstraupe, det eneste sted i Letland, hvor en kirke er bygget sammen med et slot. Kirken fungerer stadig som kirke for området, "slottet" er omdannet til et rehabiliterings/ afvænningssted for alkoholikere og misbrugere. Det er et flot bygningskompleks, pænt restaureret og man ser tydeligt på de afdækkede gravsten og øvrige mindeplader, at det har været hjemsted for en af de store balttyske baronfamilier.

Så gik turen videre, og nu viste Ulrikas organisationstalent sig rigtigt. Først kørte vi forbi en nybygget landevejskro i Rubene, "Mazais Ansis" (Hans' hus), www.mazais-ansis.lv, hvor man bl.a. kunne få bizenes pusdienas (forretnings lunch), bestående af suppe, kødret med masser af grøntsager, og en kop kaffe, for 1,90 Lats. Dejlig middag!
Og mens vi så sad

Kirke og slot bygget sammen

der, ringede Ulrika til en dame, der havde opsyn med Rubenes kirke, så vi derefter kunne komme ind og se denne. Det er en af de ældste menigheder i Letland, den første kirke blev bygget der i 1208 og man mener, at den første præst var Henrik af Livonia "Livonijas Indrikis", som skrev *Henrici Chronicon Livoniae*, den første historiske beskrivelse af det lettiske og estniske område. Kirkebygningen er blevet ændret og ombygget mange gange, udover at være kirke for den lettiske, lutherske menighed (fra det 16.århundrede og fremefter) blev der også afholdt tysksprogede gudstjenester for balttyskerne fra de omliggende herregårde helt op til 2.verdenskrig. Kirken blev temmelig ødelagt i slutningen af 2.verdenskrig, men den blev ikke taget i brug til andre ting i Sovjetperioden, tværtimod sørgede formanden for den lokale kolkose i slutningen af 1980erne for, at kirken fik nyt tag! Og nu fremstår den så fuldt restaureret med en aktiv menighed.

Så ringede Ulrika til Dikli, og da vi kom der, stod der

igen en ivrig dame fra menigheden og fortalte om denne kirke, som især er kendt for, at præsten der i 1863 lokalt afholdt den første sangfestival for mandskor! 10 år senere fandt den store Sangfestival for hele landet så sted for første gang i Riga. Og fordi man kunne påpege denne kulturelle værdi ved lige netop denne kirke lykkedes det også at få den helskindet gennem Sovjettiden!
Næste opringning, og vi blev modtaget i Augstroze kirke af en ældre dame, der kom halsende derhen på sin cykel. Stoltheden over at kunne vise frem var enorm. Oprindelig lå der her en lille trækirke, men i 1859 byggede godsejeren på Augstroze gods, Karlos von Gersdorf en murstenskirke med tegltag. I 1968 blev kirken ødelagt og der blev lavet kornlager og en mølle i bygningen, men allerede 2.februar 1991 begyndte man igen at holde gudstjenester i bygningen. En kvindelig teolog, Ivanda Ceijere, stod for restaurering og genopbygning af både hus og menighed, og ved hjælp af gaver fra andre menigheder og fra museer har man fået ældre inventardele tilbage til kirkerummet, og Ivanda har også fået både børne- og ungdomsarbejde i gang i menigheden.
Det blev en virkelig spændende dag med indblik i megen historie, og med mulighed for at se den store historie i de små bygninger og omgivelser. Jeg var sammen med min lettiske veninde, der altid oversætter til tysk for mig, og kunne derfor til fulde nyde både rejseleder Ulrika og de damer fra menighederne, der fulde af glæde og stolthed over deres genopbyggede kirker viste rundt. Og Ulrika havde alle de telefonnumre, der skulle til for at få åbnet de bygninger, som man ellers ikke lige kan komme ind i, selvom ens vej fører der forbi.
Så derfor er det fra min side en stor anbefaling af, at man kan tage kontakt til SAKRALAISTURISMS, hvis man har lyst til en rundtur til de små og måske glemte kirker. Turene kan gå til andre dele af Letland og kan også arrangeres som busture for større grupper.

Kirsten Gjaldbæk

Korte Nyheder

Nyheder plukket fra Latvian Institute

18. til 24. maj, 2010

Pressen: ”Letland sparer helt uden protest”

Den baltiske stat stod i 2008 foran statsbankerot. Den internationale valutafond hjalp med en miliardkredit. Omfattende besparelse var resultatet. Det skete helt uden protester
http://diepresse.com/home/wirtschaft/eastconomist/565763/index.do?from=suche.intern.portal

25.-31 maj., 2010

Den Lettiske og danske udenrigsminister lancerer en forbedring af det nordisk - baltiske samarbejde

Udenrigsminister i Letland Aivis Ronis og udenrigsminister i Danmark Lene Espersen har udsendt en erklæring om at hensigten for de nordiske og de baltiske udenrigsministre er at etablere en nordisk - baltisk ”vismandsundersøgelses” gruppe for at undersøge, hvordan man kan styrke det nordisk - baltiske samarbejde. Gruppen ledes af den tidligere lettiske premierminister og udenrigsminister Valdis Birkavs og den tidligere danske forsvarsminister Søren Gade. Rapporten med forslagene skal være klar til det nordiske - baltiske ministermøde 26.-27. august i Letland.
http://www.mfa.gov.lv/en/news/pressreleases/2010/may/27-05/
Vismandsrapporten ses nu på:
http://www.um.dk/da/servicemenu/Nyheder/Forside-Nyheder/VismandsrapportOmDetNordiskbaltiskeSamarbejdeUdkommet.htm

Fælles militære øvelser "Baltic Host 2010" finder sted i de baltiske lande

Fra 31. maj – 4. Juni, afholdt de baltiske lande den militære øvelse "Baltic Host 2010" som fandt sted samtidigt i hovedstæderne i de baltiske lande - Riga, Tallinn og Vilnius.

Målet med øvelsen var at udvikle handlingsplaner for de baltiske staters forsvar sammen med andre statslige institutioner for at følge og modtage, transportere allierede og støtte enheder i alle de baltiske landes territorier.

Letland, Litauen, Estland, U.S. European og Naval Striking og Support Force NATO, såvel som for første gang - Danmark, Polen, Norge og Tyskland, deltog i øvelsen.

1.-7. juni, 2010

Riga skal huse det nye EU-BEREC kontor

Den 31. maj har "transport, telekommunikation og energi Rådet for Den Europæiske Union" enstemmigt bekræftet, at Riga, skal være hjemsted for Nævnet for Europæiske Tilsynsmyndigheder for Elektronisk Kommunikations kontor. Dette er den første EU-institution, der skal oprettes i Letland. Det er planen, at kontoret vil påbegynde sit arbejde i Riga allerede i år.
http://www.li.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=359&Itemid=1

Lønnen fortsætter med at falde, men i lavere tempo

Den 31. maj gav Centra Statistik Bureau nye oplysninger om lønninger i Letland. Vederlag for arbejde fortsatte

med at falde i alle de vigtigste grene af økonomien. Det årlige fald i brutto timelønnen i første kvartal af 2010 aftog en smule til 8,3%, mens netto lønninger faldt i et hurtigere tempo (med 12,6%), hvilket afspejler et større indkomst skattetryk og begrænsningen af det ubeskattede minimumsbeløb.
Den årlige nedgang i lønningerne i den offentlige sektor er stadig kraftigere end i den private, henholdsvis 14,1% til LVL 446 (EUR 635) og 4,7% til LVL 420 (EUR 598), hvilket afspejler en betydelig løntilpasning i den offentlige sektor. (red.: procenterne er på årsbasis men lønningerne må være månedlige!)
http://www.csb.gov.lv/csp/events/?lng=en&mode=arh&period=05.2010&cc_cat=471&id=11994

Præsidenten møder NATOs generalsekretær
Den 1. juni havde præsident Valdis Zatlers et møde med NATO's generalsekretær Anders Fogh Rasmussen. Rasmussen, bemærkede, at der var et "behov for at modernisere og omdanne vores alliance så vi kan tage fat med ny styrke i det 21. århundrede på nye trusler såsom terrorisme, cyber-angreb, missilangreb, og vi er nødt til at udvikle kapacitet til at håndtere disse trusler i kommende år ". Som svar til medierne på spørgsmålet om NATO's bestræbelser på at afveje ønsket om at nulstille forbindelserne med Rusland og også gøre de central-og østeuropæiske lande trygge, talte generalsekretæren om, hvilke områder af fælles interesser med Rusland han så: Afghanistan, terrorbekæmpelse og modvirkning af narkotika.
http://www.president.lv/pk/content/?cat_id=605&art_id=15547

08.-14. juni, 2010
Symposium af Tænkere og handlekraftige personer
Den 4. juni organiserede, "NGO Civic Alliance - Letland" et symposium for tænkere og "handlepersoner": "Mulig-

heder og udfordringer for Civil Samfundet i Letland" for at effektivisere dets indflydelse. Deltagere repræsenterede mere end 50 forskellige områder og omfattede repræsentanter fra ngo'er, arbejdsgivere og arbejdstagere, foreninger, ministerier og andre offentlige myndigheder samt forskere og videnskabsfolk.
Premierminister Valdis Dombrovskis og direktøren for statskancelliet Gunta Veismane talte begge ved symposiet. Statsministerens deltagelse og involvering viser, at NGO'erne har forbedret deres forhold til regeringen, og at de anerkender den voksende betydning og vigtigheden af ikke-statslige organisationer i det civile samfund.
Rasma Pīpiķe, direktør for Civic Alliance - Letland, bemærkede: "NGO deltagelse er en kæmpemæssig magt, og magten skal bruges korrekt, ved at lytte til samfundets behov og reagere på dem med effektive beslutninger".
Civic Alliance - Letland vil fortsætte drøftelserne om et forbedret samarbejde med partnere og om at oprette en ny koordinering for at sikre, at merværdien ved deltagelse bliver positivt udnyttet.

15.-21. juni, 2010

Præsident Zatlers: Udfordringernes højdepunkter

Den 17. juni talte præsident Valdis Zatlers til Saeima (parlamentet) på det afsluttende møde i forårs sessionen.
Under talen understregede formanden: "Den 9. Saeima har skullet tage alvorlige beslutninger om at stabilisere den lettiske økonomi. Jeg vil gerne benytte denne lejlighed, til at takke de parlamentsmedlemmer, der, når der var afstemning om afgørende spørgsmål, har formået at lægge politiske ambitioner og skænderier til side, og handle som ansvarlige statsmænd og kvinder. "
Formanden benyttede lejligheden til at fremhæve udfordringer, som han anså for at være af afgørende betydning, hvis Letland skal udvikle sig til et land med god re-

geringsførelse og økonomisk succes:
• demografiske processer, der starter med støtte til unge mødre og herunder udvikling af landdistrikterne for at forhindre folk i at forlade landet;
• forbedring af regeringsførelsen, herunder etablering af mindre valgdistrikter, undgå unødvendige politisering, forbedring af effektiviteten af statslige institutioner, aktivering af folk til at deltage i styringen af landet;
• evne til at arbejde sammen både i det politiske miljø og den brede offentlighed for at skabe større samarbejde inden for politik og blandt forskellige sociale og etniske grupper;
• en vellykket udvikling af økonomien gennem fortsatte strukturreformer, budget nedskæringer, forbedring af eksport kapaciteten, og omstrukturering af afgifter.
http://www.president.lv/pk/content/?art_id=15626

22. Juni - 5. juli, 2010
Virtuel tur i det lettiske parlament Saeima

Saeima (det lettiske parlament) tilbyder nu en virtuel tur rundt i Saeima bygningen, og fremviser arkitektur og interiør. Formanden for Saeima, Gundars Daudze understregede under åbningen af udstillingen: ”Saeima er åbent for alle, ikke kun politikere, og derfor ønsker vi at gøre Parlamentet mere åbent og tilgængeligt. I løbet af dette år har Saeima har haft 6000 besøgende, men ikke alle har en sådan mulighed. Den virtuelle tur vil gøre det muligt for enhver internetbruger at besøge Saeima og stifte bekendtskab med dets unikke historie og daglige arbejde. ”

Den virtuelle tur omfatter også områder som normalt ikke er åbent for besøgende og som ikke engang kan ses af alle 100 medlemmer af parlamentet. De omfatter kontoret for Saeimas formand, og arbejdspladser for præsidenten og premierministeren.
For at besøge Saeima virtuelt, se: www.saeima.lv

06. til 12. juli, 2010
Regeringskoalitionen udvidet
Den 5. juli underskrev premierminister Valdis Dombrovskis en koalitionsaftale med "Society for ændret Politik" (SCP), der ligesom det regerende New Era og Civic Union, er medlem af centrum-højre blokken.
"Faktisk har vi formaliseret relationer, vi allerede havde, fordi koalitionen har været i stand til at stole på SCP´s støtte mere end på stemmer fra de tidligere koalitionspartnere," sagde Dombrovskis. SCP´s leder Aigars Štokenbergs sagde også, at aftalen var nødvendig for at gøre partnerskabet officielt: "Vi har formaliseret, hvad vi har gjort hele tiden: støtte den Dombrovskis-ledede regering".

65% af varer og tjenesteydelsers priser er lavere end for et år siden
Den 8. juli rapporterede det centrale statistiske kontor, at detailpriserne i juni steg måned for måned - det samlede prisindeks var 0,4% højere end for en måned siden. Den årlige deflation aftager fortsat hurtigt og nåede 1,4%. For de fleste varer og tjenesteydelser, var priserne lavere end for et år siden.
http://www.csb.gov.lv/csp/events/?mode=arh&period=07.2010&cc_cat=470&id=12001

27. Juli - 2.August, 2010
Letlands banker består Stress Test
Ifølge det lettiske Finansministerium, viste lettiske banker gode resultater i en EU stress test. Prøven havde til

formål at vurdere vitaliteten af de største europæiske banker, under forskellige økonomiske udviklingsscenarier.
I betragtning af den nuværende økonomiske situation, mener Finansministeriet, at dette er en klar indikation af, at banksektoren i vores region er stabil. Ministeriet bemærkede, at skandinaviske og italienske banker, der handler i Letland viste meget gode resultater.
Stresstest resultaterne viser, at skandinaviske og italienske banker, der handler i Letland ligger over det krævede minimum med mindst 4% , Nordea banka viste 10,1 til 11,3%, Swedbank - fra 9,9 til 10,7%, Danske Bank - 10 til 11,7%, SEB -10,3 til 11,8%, og Unicredit - 7,8% til 10%. Ifølge resultaterne, ville alle disse kreditinstitutter kunne klare sig i tilfælde af krise og økonomisk tilbageslag.
http://www.c-ebs.org/

Parex Banka er delt op
Den 27. juli, godkendte regeringen alle nødvendige beslutninger for en vellykket yderligere omstrukturering af aktieselskabet "Parex Banka".
Den nye bank, Citadele Bank, blev opført i det lettiske Commercial Register den 30. juni. Banken sagde, at forhandlingerne med Kommissionen i det væsentlige var afsluttet, og man afventer nu en officiel udtalelse.

Dokumentarfilm om Riga-fødte filosof Isaiah Berlin
Instruktørerne Ginta Grube og Davis Sīmanis og filmstudie "Mistrus Media" har produceret en ny dokumentarfilm om den verdensberømte Riga-fødte filosof Isaiah Berlin, en af det 20. århundredes førende liberale filosoffer.
Filmen med titlen "Født i Riga", skildrer Rīga som en multi-kulturel metropol i begyndelsen af det 20. århundrede, og Isaiah Berlin som et af verdens enestående tænkere, hvis navn er forbundet med Riga, men hvis ideer

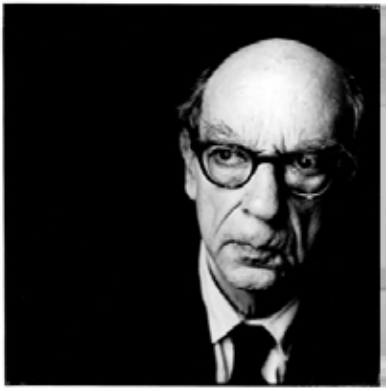

har haft indflydelse på den politiske tænkning i mange af nutidens moderne europæiske demokratier. Hans essay "Two Concepts of Liberty" havde en betydelig indflydelse på retningen af liberal filosofi, og det er stadig et af de hyppigst læste og fortolkede tekster om liberalismen. Hans ideer om pluralismen i menneskets natur, handlinger, formål og værdier gav genlyd verden over.
Filmprojektet "Født i Riga" blev skabt for at skabe tolerance over for Letlands multikulturelle historie.

Lettisk selskab vinder stort Klaipėda udbud
Den 20. juli, blev det offentlige udbud med at bygge en ny passager-og færgeterminalen på havnen i Klaipėda tildelt det lettiske byggefirma Latvijas Tilti.

03.-09. august
Premierministeren: recessionen er overstået, der forventes vækst i den anden halvdel af 2010
Den 9. august holdt premierminister Valdis Dombrovskis og økonomiminister Artis Kampars en pressekonference for at informere om den seneste udvikling i den nationale økonomi.
Dombrovskis meddelte, at de foreløbige data indikerer vækst i den lettiske økonomi for andet kvartal i træk. I 1. kvartal var væksten 0,3%, men i 2. kvartal var væksten 0,1% i forhold til 1. kvartal. Selvom dette er en lille stigning, kan det ikke negliseres efter så tung et økonomisk tilbageslag.
Dette betyder et mere positiv bruttonationalprodukt,

flere skatteindtægter og mere beskæftigelse sagde Dombrovskis.

Efterspørgslen efter statsfinansierede studier inden for de eksakte videnskaber stiger

Den 6. august meddelte pro-rektorerne for lettiske videregående uddannelsesinstitutioner, at konkurrencen blandt potentielle studerende til statsfinansierede studier af specialer som medicin eller ingeniørvidenskab er steget i de seneste år, og dette år i særdeleshed.
Ministerens talskvinde Agnese Korbe forklarede: "Studenterne er blevet mere interesseret i at studere fag, der er prioriterede i den nationale, økonomiske og videnskabelige udvikling, nemlig, logistik, telekommunikation, medicin, farmaci, tandlæge og skibsfart".
Rektorerne har også noteret forbedringer i kvaliteten af den viden som ansøgerne har.

10. til 16. August, 2010

Handlingsplanen for bekæmpelse af sort økonomi

Den 10. august godkendte regeringen handlingsplanen for bekæmpelse af den sorte økonomi.
Formålet med planen er at gøre den sorte økonomi så ugunstig som mulig og den lovlige økonomi så fordelagtig som muligt for at lette overgangen til lovlige økonomi.
Punkter i planen: lettelse af lovlige iværksætteraktiviteter, støtte til virksomheder som er ramt af krisen, punktvis mulighed for at legalisere sort indkomst, styrkelse af kontrol institutionernes analytiske færdigheder, effektive sanktioner, mere retfærdig skattepolitik, mere omfattende kommunikation, og større åbenhed.

Åbning af "Den lettiske - Russisk fredstraktat "

Den 11. august åbnede udstillingen på det lettiske National History Archive. Udstillingen blev åbnet for at fejre 90-årsdagen for underskrivelsen af den lettiske - russiske fredstraktat. Lige netop på dette tidspunkt og dato i

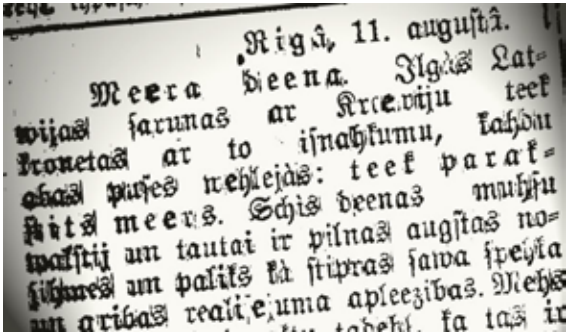
Rigâ, 11. auguſtâ.
Meera deena. Igaũs Lat-
wijas ſarunas ar Krieviju teek
ſkaitas ar to iſnahkumu, kahdu
abas puſes mehdſejas: teek parak-
ſtits meers. Schis deenas muhſu
walſtij am tautai ir pilnas augſtas no-
ſihmes am paliks kà ſtipras ſawa ſpehka
un aribas realizejuma apleezibas. Mehs

1920, blev fredstraktaten mellem regeringerne for Republikken Letland og Den Russiske Socialistiske Føderative Sovjetrepublik underskrevet i Riga.
http://www.mfa.gov.lv/en/news/press-releases/2010/august/12-01/

17.-23. august, 2010
WolffOlins Blog: "Hvad er Letland, hvem er letterne?"
I årenes løb har Letland været mange ting: en uafhængig baltisk stat afhængig af landbrug, en lille del af det dominerende Sovjetunionen, et levende forretningscenter som en del af EU, og - senest - et land i økonomisk krise. I virkeligheden er Letland et land rigt på mange ting: kultur, natur, og måske vigtigst af alt, overvældende optimisme.
http://www.wolffolinsblog.com/post/968122304/what-is-latvia-and-who-are-the-latvians # disqus_thread

24.-30. august, 2010
1. september: Kundskabens dag (Første skoledag)
I Letland er 1. september første skoledag i alle uddannelsesinstitutioner. I de fleste skoler er det en dag med festligheder, taler og særlige begivenheder. Forældre ledsager ofte yngre skolebørn, der har deres bedste tøj på og giver blomster til deres lærere og skoleinspektører. Om aftenen er det nemt at identificere Letlands skolelærere - de er dækket med blomster.

Regeringen godkender ekstra bevilling for at dække hospitalers underskud
Den 24. august vedtog regeringen en udgift på mere end 26.200.000 LVL (EUR 37,3 mio), som vil blive brugt til at give offentligt finansierede sundhedsydelser til patienter i 2010 og betale for allerede afholdte sundhedsydelser. Tildelingen er endnu ikke godkendt af Saeimas (parlamentet) Budget- og Finansudvalg.
Premierminister Valdis Dombrovskis, udtalte: "Den store ekstra bevilling var nødvendig, fordi den tidligere administration af Sundhedsministeriet havde planlagt med et urimeligt lille beløb til sundhedsplejen for 2010, især vedrørende hospitalsindlæggelse. "

Økonomiministeren: 4,5% vækst i BNP i 2011
Den 26. august, sagde økonomiminister Artis Kampars: "I betragtning af de aktuelle tendenser i den lettiske økonomi, vil bruttonationalproduktet (BNP) vokse med 4,5% næste år".

Udgiftsbeskæringer og beskatning vil udgøre den nødvendige budgetsaneringslov i 2011
Ifølge Dombrovskis er tre retninger blevet skitseret for budgetkonsolidering:

Den første er gradvis at flytte skattebyrden fra arbejdskraft til forbrug og ejendom.

Den anden retning er forslag om, hvordan man sikrer bæredygtigheden af det sociale budget på lang sigt. Disse forslag vedrører bidrag til den anden plan for pensionsordninger, som kan være enten uændret eller endda nedsat.

Den tredje retning er en vurdering af statens procedurer.

Moskvas borgmester i Riga tager diskussionen om Tosprogethed i Letland op

Den 25. august besøgte en delegation fra Moskva under ledelse af borgmester Yury Luzhkov Riga og Jelgava. Luzhkov udtrykte tillid til, at russisk en dag ville blive det andet officielle sprog i Letland.

Præsident Valdis Zätlers afviste disse udtalelser ved at kommentere gennem sin Twitter-konto: "Vi har ikke brug for rådgivning fra en ude fra - lettisk er og vil forblive det eneste officielle sprog. Det lettiske sprog bør forene alle indbyggerne i Letland. "

Præsidenten: Naturen gør Letland til et perfekt sted i den moderne verden

Letland tilbyder det perfekte sted at flygte til i den moderne verden, sagde den lettiske præsident Valdis Zatlers i et interview offentliggjort i "Mājas Viesis", det ugentlige tillæg til den daglige avis "Latvijas Avīze".

"I den moderne verden, er Letland et perfekt sted, fordi det er muligt at lade storbyens miljø og støj bag sig og nå dybt ind i landskabet, en virkelig landlig oase, på bare en time, hvilket ikke er muligt i mange andre lande i verden, "sagde Zatlers.

"Denne mulighed lokker mange udlændinge til vores land. Vi forstår ofte ikke de rigdomme vi har ", tilføjede præsidenten, og bemærkede at ændringen af de fire årstider man kunne opleve i Letland og fraværet af alvorlige

naturkatastrofer, var endnu andre aktiver for den lille baltiske stat.
”Med en fornuftig styring og kærlighed til Letland, kan vi efterlade en vidunderlig arv til vores børn og børnebørn - en grøn oase på Østersøkysten. Vi må sikre dette! ” sagde Zatlers.
Læs hele det interessante interview på:
http://www2.la.lv/lat/majas_viesis/jaunakaja_numura/numura.saruna/?doc=84233
Få evt google til at oversætte det fra Lettisk til dansk hvis det kniber med at forstå det.

Referater fra festivals?
Der afholdes til stadighed mange festivaler i Letland men da de på Latvian Institute omtales omtrent samtidig med afholdelse nævnes de her kun ultrakort så interesserede selv kan finde mere på nettet for eventuel planlægning af deltagelse næste år. Redaktionen hører dog gerne meningstilkendegivelser. Er beskrivelserne helt overflødige eller skal de udvides til f.eks. det tredobbelte?

Contemporary kunstbegivenhed ” Hvid Nat 2010”:

Den 5. contemporary kunstbegivenhed kendt som ”Hvid Nat 2010” fandt sted om natten den 4. september. Man præsenterede 12 teater-, musik-, bevægelse- og billedkunst projekter og forestillinger. Dette års begivenhed var baseret på to principper - ”Gør det selv” og ”Join in”.

International Experimental Teater Festival
Det Ny Teater Institut Letland afholdt den 6. Internatio-

nale Experimental Teater Festival "Homo Alibi", som i år fokuserede på forelæsnings-performance genren og præsenterede en række lokale og internationale kunstnere.

13. Internationale Hellig Musik Festival:

Den 13. internationale Hellig Musik Festival fandt sted i Letland, heriblandt syv særlige koncerter med "Letland" det National Akademisk Kor, dirigeret af Māris Sirmais.

Rīga Festival:

Den traditionelle Rīga Festival bød på en bred vifte af arrangementer og koncerter. Festivalen holdt en maskot parade og et "tegneserie" rally, åbent for alle uanset alder, nationalitet, fysisk tilstand eller erhverv. Musik og litteratur entusiaster blev forført af to dages begivenheder på Vērmanes Garden Park, som var vært for forestillinger af Rīgas traditionelle dansegrupper, "1. Folk Festival", "Midt i Riga", Book Street, traditionelle danse og dukketeater workshops for børn og demonstrationer af traditionelle håndværk.

Omkring 60.000 mennesker deltog i den årlige Festival for den hellige Jomfru´s opstandelse

De 50-60.000 mennesker gik til Aglona i det østlige Letland for at fejre den årlige katolske festival for opstandelsen af den hellige Jomfru 12.-15. august.

International Musik Festival "Sommertid"

Den 6. "Sommertid" international musikfestival fandt sted i Jūrmala fra 11. til 18. august. Festivalens åbnings og luknings koncerter var begge indslag med klavermusik af Frederic Chopin.

Festivalen "Ballet Stjerner i Jūrmala"

Den 12. august holdt Jūrmala's Dzintari Concert Hall den 11. internationale festival "Ballet Stjerner i Jurmala". Siden 1999 er denne smukke tradition blevet genoplivet af Aivars Leimanis, Ballet Art Director i den lettiske nationale Opera, som har organiseret alle de årlige festivaler siden da. Hvert år præsenterer festivalen dansere fra forskellige lande - nye, endnu ukendte talenter, og forskellige koreografer.

Den 19. Internationale Sigulda Opera Festival
Den i august 7. og 8., åbner Sigulda Castle open- air scenen for den 19. Internationale Sigulda Opera Festival. I år vil man også se en tilbagevenden til de traditionelle og meget elskede open-air opera forestillinger.
Saulkrasti Jazz 2010: 19.-24. juli
Den 15. årlige Internationale "Saulkrasti Jazz 2010" festival blev afholdt i det rekreative kompleks "Minhauzena Unda", Saulkrasti festivalen præsenterer lokale musikere og udenlandske gæstestjerner som "Twin Town", "Raitis Ašmanis", Jelgava Big Band "," Xilem Trio "," Patina "," Kestutis Vaiginis Quartet "," Mirage Jazz Orchestra "," DP5TET Concept af Funk "og" Gin Gas ".
Cēsis kunst Festival 2010: 23. Juli-15. August
Dette års Cēsis kunst Festival præsenterede et program med akademisk musik, moderne kunst, teater og film arrangementer. Festivalen blev traditionelt åbnet med en moderne kunstudstilling og koncert.
Lettisk Ungdoms sang- og dansefestival: 06.-11. juli
Allerede for halvtreds år siden - i 1960 begyndte traditionen med den lettiske ungdoms sang og dansefestival og 6. – 10. juli 2010 blev den 10. festival afholdt. Sang og dansefestivalen er en unik integreret del af den lettiske nationale identitet. Traditionen og symbolikken i disse begivenheder i Letland, Estland og Litauen er internationalt anerkendt og indskrevet på en liste over den immaterielle kulturarv.
Early Music Festival: 7.-10. juli
Den 16. internationale Early Music Festival fandt sted fra den 07.-10. juli i Riga og på Rundāle Palace. I år var tysk musik i centrum - Programmet omfattede værker af barokkens mestre Johann Sebastian Bach, George Frideric Handel, og Georg Philipp Telemann, samt musik, der tidligere blev spillet i Dresden for Kongen af Preusen.
Jazz Festival "Rīgas Ritmi": 28. juni-3 Juli
Den internationale musikfestival "Rīgas Ritmi" glædede musikelskere for tiende gang! Festivalen fandt sted i

Kongressen Hall, klub ”Artelis”, og udendørs koncerter, og mange arrangementer var gratis.

XII Internationale Festival ”Art + Communications”

Fra 14. juni til 20. juni afholdtes ”Art + Communications”. Den XII International Festival for ”New Media Kultur” fandt sted i Riga. Dette års tema var bioteknologi som et middel til kunstnerisk udtryk, såvel som en udfordring til de konstant skiftende materialer i kunsten.

E-STATISKĀS ĒNAS, Zane Bērziņa un Džeksons Tans

Rīga Opera Festival: 08.-18. juni

Riga Opera Festival, der blev grundlagt i 1998 som den første festival af sin størrelse og omfang i Østeuropa, er allerede blevet en værdifuld tradition. Hver sommer, markerer denne festival afslutningen på det lettiske National Operas sæson med et view over de bedste begivenheder i det forløbne år. Det tilbyder både lettisk publikum, og operaelskere fra udlandet en chance for at genopleve deres foretrukne scener eller se, hvad de er gået glib af.

International Kortfilm Festival 2ANNAS: 25.-29. maj

Fra 25.-29. maj, var Rīga biografer, klubber og caféer vært for den internationale filmfestival 2ANNAS. Dette er det fjerde år af festivalen, som viser de nyeste internationale kortfilm og ser på den seneste udvikling i kort filmproduktion i Baltikum.

Den Hemmelige Protokol

Ny bog af Per Nielsen om de Baltiske landes skæbne

På forlaget Ravnerock er bogen, Den hemmelige protokol, lige udkommet og vi har modtaget følgende omtale.

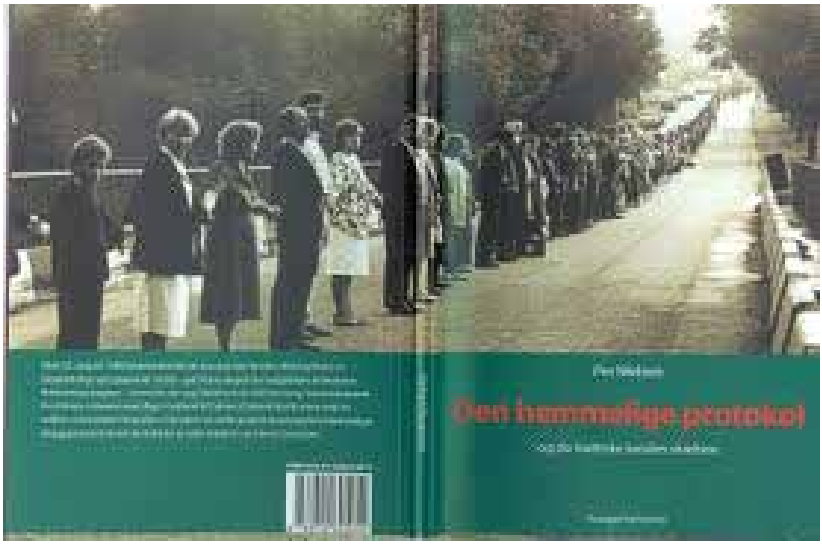

Den 23. august 1989 præsenterede de europæiske landes aftennyheder et besynderligt syn: præcis kl. 19.00 – på 50 års dagen for indgåelsen af Molotov-Ribbentroppagten – formede der sig i Baltikum en 600 km lang menneskekæde. Fra Vilnius i Litauen over Riga i Letland til Tallinn i Estland holdt mere end 1 million mennesker hinanden i hånden i en stille protest mod pagtens hemmelige tillægsprotokol, hvori de baltiske landes skæbne var blevet beseglet.
For 70 år siden, den 3. august 1940 vedtog USSR´s Øverste Sovjet enstemmigt at optage Litauen som den 14. socialistiske republik i unionen. På samme vis blev Letland den 5. august optaget som den 15. socialistiske

republik og Estland den 6. august optaget som den 16. socialistiske republik i Sovjetunionen.

Per Nielsen (f. 1955), der er cand. mag. i historie og en kender af de baltiske forhold, giver i bogen en grundig redegørelse for den hemmelige aftale, der i 1939 blev indgået mellem Nazityskland og Sovjetunionen, og som bl.a. blev skæbnesvanger for de tre selvstændige baltiske lande Estland, Letland og Litauen. Forfatteren fortæller om den hemmelige tillægsprotokols konsekvenser for de baltiske lande og om den vedholdende sovjetiske benægtelse af den hemmelige tillægsprotokols eksistens.

Bogen kan købes på www.ravnerockforlaget.dk eller post@ravnerockforlaget.dk
Tlf. 64824939 eller 41424939

Per Nielsen kan kontaktes på sprog-og-ide@mail.tele.dk eller tlf. 66 11 99 48

Den hemmelige Protokol minianmeldelse

Per Nielsens nye bog: Den hemmelige Protokol. Forfatteren undersøger, hvad der skete og hvordan det skete, da Nazityskland og Sovjetunionen indgik en ikke -angrebsaftale, kaldet Molotov-Ribbentrop-pagten i 1939, men i al hemmelig indgik en aftale om at dele Østeuropa mellem

Molotov underskriver pagten d. 23. august 1939. Stalin og von Ribbentrop står i baggrunden, begge smiler de veltilfredse.

sig. I den forbindelse blev der lavet et dokument, som man kaldte den hemmelig tillægsprotokol. Senere har Sovjetunionen benægtet at den eksisterer, indtil man for nogle år siden ryddede op i Kreml og fandt en forseglet kuvert, hvori man kunne se, at Gorbatjov var den, der sidst havde kigget på tillægsprotokollen i 1987.
Det er de baltiske historikere i eksil, som ihærdigt forsøger at bevise, at denne tillægsprotokol havde dannet basis for det, man kaldte en illegitim sovjetisk anneksion af de tre stater.
Nu, efter at der delvist er åbnet op for at kunne søge i russiske arkiver, er der kommet nye oplysninger og det er dem Per Nielsen lægger frem i sin bog.
Jeg synes, det er spændende læsning, og en kort fremstilling som man kan overkomme og forstå.
Men da jeg ikke er historiker, er der for mig lidt for mange noter. Eller sagt på en anden måde, jeg ville gerne have fået flere oplysninger, men jeg skal så selv lede efter andre bøger og læse videre.
Men man bliver klogere af at læse den, og så er den tilmed billig: 150 kr

LN

„Der nächste Herr bitte!"

Karikaturtegning fra det schweiziske tidsskrift *Nebelspalter* den 27. oktober 1939.

31

Børnehjem på ferie i DK

Af Lotte Blomgren

Et ægtepar fra Filskov har inviteret et helt børnehjem fra Letland på en uges ferie i Danmark. 37 børn og deres hjælpere er flyttet ind på en lejrskole i Grindsted. Ugen byder både på udflugter og hjemlig hygge i lejren. Anna Kathrine og Niels Pedersen besøgte børnehjemmet i et landdistrikt 100 kilometer fra hovedstaden Riga i Letland i 2004, og siden har de aldrig glemt børnene.

- Da jeg så dem, tænkte jeg, at de havde fortjent den samme opvækst som mine egne børn - med de samme oplevelser, fortæller Anna Kathrine Pedersen. Børnehjemmet drives af Juris Calitis og hans kone, Sandra. Det blev oprettet i 2001, hvor ægteparret tog sig af et spædbarn, der var blevet efterladt i en snedrive af sin mor. Siden kom de lokale myndigheder med flere hjemløse og mishandlede børn.

Familien Pedersen bruger både tid, penge og energi på at hjælpe både de lettiske børn og resten af landsbyen, hvor Filskov-parret for eksempel også har været med til at give den lokale kirke nyt tag.

- På mange måder er de her børn jo ofre for fattigdommen i Østeuropa, forklarer Niels Pedersen, der godt ved, at hjælpen ikke kan blive mere end en dråbe i havet Men også en dråbe i havet har betydning for de lettiske børn.

- Jeg tror, at sådan et ophold her i Danmark kan være med til at opbygge børnenes selvtillid. Det får dem til at føle, at de ikke er en deprimeret lille gruppe, men at de tilhører en meget speciel familie, forklarer Juris Calitis, der er ud over at være professor og præst er tilknyttet børnehjemmet.

Fra Et tiltrængt pusterum fra TVSYD

Sommerfest

Stadebjerggård 2010

31. juli 2010 fejredes for tiende gang afslutning på et kunstsymposium på Stadebjerggård, så det var et 10 års jubilæum.
Først var der præsentation af de skulpturer og billeder, der var lavet i de forudgående to uger på symposiet på Stadebjerggård, med deltagelse af kunstnere fra Tyskland og Letland.
Derefter dansede den lettiske folkedansegruppe "Kande" fra Cesis Gymnasium, under ledelse af Andis Kozaks og Inese Lace. Bagefter dansede "Kloster Kvadrillen", som er folkedansere fra Løgumkloster. Endelig fik tilskuerne lov til at danse med.
Senere afholdtes "Amerikansk Lotteri", hvor man havde mulighed for at blive ejer af en skulptur sponsoreret af Janis Kopiske. Pengene, som kom ind ved lotteriet, gik til et godt formål. Og det økologiske mejeri "Naturmælk"

sponsorerede et bæger yoghurt til alle. Kl. 19 spillede "Tante Tuttes Knævarmere" dansk folkemusik, så alle kunne danse. I løbet af aftenen viste den lettiske gruppe "Kande" igen deres dansefærdigheder.
Som afslutning på sommerfesten 2010 var der lejrbål i haven og de der selv tog mad med, havde størst chance for at blive mætte, selvom ingen kom til at sulte.

Janis Kopiske og Andreas Åbling Petersen.
Stadebjerggård, Ellum, Grænsevej 1, 6240 Løgumkloster.
Telefon: 74743117. E-mail: stadebjerggaard@dlgmail.dk

Ingrida Kronberga

En del medlemmer husker sikkert fra de første besøg af Foreningen Letland - Danmark på bustur til Danmark omkring år 2000, at oversættelsen fra lettisk til dansk og omvendt blev klaret af en væver, ældre dame med tydelig lollandsk accent, nemlig Ingrida Kronberga. Hendes mor var fra Lolland og Ingrid havde tilbragt noget af sin barndom der, men så kom krigen og Sovjettiden i Letland, og i mange år var der ingen besøgsmuligheder. Først efter 1991 kunne Ingrida igen tage sit danske sprog i brug, og det gjorde hun: læste, skrev og oversatte! De seneste år har hun været meget svækket, dels af gigtlidelser, dels af andre sygdomme, og en af de første augustdage i år døde hun i sit hjem i Jelgava. Begravelsen var den 14.august og Ilze Raipule, den sidste formand for Foreningen Letland – Danmark medbragte blomster og hilsener fra vores forening.

Kirsten Gjaldbæk

International Dag

Er en dag hvor alle slags etniske foreninger kan melde sig til en stand og på denne dag lave reklame og fortælle om sig selv på forskellig vis.
Dette år var boderne ikke placeret ved søerne men på Nørrebrogade. Vores bod var placeret tæt ved Irma og der var livlig trafik. Igen i år havde vi et musik arrangement, Anita Nielsen fra bestyrelsen spillede på kokle og i boden solgte vi lettiske øreringe, lettisk strik og tilbød smagsprøver at forskellig slags, samt uddelte vores brochure og materialer om Letland. Ambassadøren kom også forbi, tillige med medlemmer af foreningen, som ville ud og se hvad det var for et arrangement.

LN

IX Baltic Sea NGO Forum

Resolution to the 8th Summit of the Baltic Sea States due on 1-2 June 2010

17 April 2010, Vilnius

We, the participants of the IX Baltic Sea Non-Governmental Organisations' (NGO) Forum, representing over 200 civil society organisations from Belarus, Denmark, Estonia, Finland, Germany, Latvia, Lithuania, Poland, Russia and Sweden, have assembled 16 to 17 April 2010 in Vilnius, Lithuania, to discuss difficulties and challenges the civil society in the countries of the Baltic Sea Region faces and highlight the necessity to ensure an active engagement of society in the development of public policies, transparent and accountable governance and in decision-making processes at international and national levels.

The Forum focused on the core areas of civil society empowerment, in particular interregional cooperation, fostering innovations and strengthening of the NGO sector.

The participants of the Forum agreed that the will to democratisation and involvement of the civil society should always be matched with its political implementation. In building a socially responsible, inclusive, fair and democratic European society, we find it important that the dialogue related to the implementation of the EU Strategy for the Baltic Sea Region is not limited to the EU institutions, the Governments of the Baltic Sea Region and the Project implementers, and shall actively involve the civil society and business sector of the region. The civil society dimension shall constitute an integral part of each element of the Strategy. Likewise, social responsibility of the business sector will be fostered and partnerships with public institutions and NGOs enforced while

actively engaging private sector actors in the implementation of the Strategy.
Being aware that not all countries of the Baltic Sea Region are members of the EU, we are convinced that it is essential to establish instruments ensuring cooperation among all countries as equal partners. As a first step, we advocate the establishment of a non-visa regime in the border areas of the EU with the third countries that would facilitate people to people interaction.
We believe that trans-national cooperation among NGOs themselves as well as between public bodies and NGOs in the Baltic Sea Region shall be given priority and support. Therefore we urge the European Parliament and the European Commission, the Council of the Baltic Sea States and the Governments to undertake specific measures that would help advance the region to the forefront of the international practices of civic participation and would become one of the hallmarks of the region.
On behalf of the Coordinating Committee of the Baltic Sea NGO Network

Martinas Žaltauskas

Forslagene til konkret handling som foreslåes i deklarationen er ikke medtaget her men kan finde i den fulde deklaration på internet på adressen:
http://www.cbss-ngo.dk/?%D8STERS%D8ARBEJDET:NGO_Forum_2010_i_Litauen

BERETNING OM SOMMERENS BESØG I VENSKABSMENIGHEDEN I LETLAND

NERETA KIRKE

MARGRETHEKIRKEN
KIRSEBÆRHAVEN 10
SØNDAG D. 26. SEPTEMBER

13 personer fra Valby besøgte i juli 2010 venskabsmenigheden i den lille by Nereta i Letland.
Alle er velkomne til at høre om dette vellykkede besøg.
Der vises lysbilleder.

Kl. 10,00 gudstjeneste v/ Sigurd Gudiksen
Kl. 11,30 frokost - a 25 kr. - tilmelding til Evald Støvring:
Tlf.: 20651391 - mail: EvaldS@post.letnet.dk
Kl. 13,00 - fortælling om besøget i Nereta v/ Ole Petersen

Mødet arrangeres af Valby-sognenes Letlandssamvirke.
(Bus nr. 10 holder tæt ved Margrethekirken)

Ny integrationspolitik i København!

Hvordan styrker vi de fagligt svage to-sprogede elever?
Hvordan får vi flere etniske minoriteter i arbejde?
Hvordan får vi alle københavnere til at bruge de kommunale fritidstilbud?
Hvordan gør vi byen til et tryggere sted at færdes?

For første gang nogensinde må københavnerne ikke nøjes med at vælge dem, der skal udforme politikken.
I løbet af september bliver det muligt at blande sig i, hvordan den nye integrationspolitik skal se ud.
Det sker ved to stormøder, hvor fire centrale temaer vil blive endevendt: unge, arbejde, udsatte og byen.

Tilmeld dig allerede nu til stormøderne den 22. og 27. september på henholdsvis Amager og Nørrebro, på vores hjemmeside, hvor du også kan få flere informationer om integrationspolitikken og den nye måde at deltage i processen på.

www.blanddigibyen.dk

KALENDER

September

26.9 kl. 10	Gudstjeneste i Margrethekirken Bagefter spisning og nedenstående arrangement.
26.9. kl.13	Beretning om besøg hos menigheden i Nerete. Se annonce i bladet på forrige opslag Margretekirken, Kirsebærhaven 10

November

18.11 kl. 12	Lettisk nationaldag, arrangement på Vestre Kirkegård, Østre Kapel, København. Foreningen er vært ved en let forfriskning bagefter.
20.11	Ambassadøren, Foreningen Danmark- Letland og andre herboende letter arbejder på et arrangement i anledning af Letlands nationaldag. Det er endnu ikke klart, om det bliver realiseret, så forhør jer på Ambassaden i starten af november hos Ieva på adressen embassy.latvia@mfa.gov.lv

Foreningens bod til international dag